

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО
ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО

София 1000, пл. "Света Неделя" №6, тел: (+359 2) 940 14 44, факс: (+359 2) 940 15 95

ДОКЛАД

Анализ на отчетите

за изпълнение на антикорупционни планове за 2019 г.

на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	4
II. ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА НА ПРИЛОЖЕНИЕТО НА АНТИКОРУПЦИОННИТЕ МЕРКИ.....	5
КОНСТАТАЦИИ	8
ДОБРИ ПРАКТИКИ	11
ИЗВОДИ.....	12
III. ПРЕДЛОЖЕНИЯ	13
Приложение №1/ КОНСТАТАЦИИ ОТ АНАЛИЗА ПО АДМИНИСТРАТИВНИ СТРУКТУРИ ...	13

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

№ по ред	Използвано съкращение	Наименование
1.	АМ	Агенция „Митници“
2.	АПСК	Агенция за приватизация и следприватизационен контрол
3.	АЯР	Агенция за ядрено регулиране
4.	БАИ	Българска агенция за инвестиции
5.	БИМ	Български институт по метрология
6.	ДАДРВВЗ	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“
7.	ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
8.	ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
9.	ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
10.	ДАР	Държавна агенция „Разузнаване“
11.	ДАТО	Държавна агенция „Технически операции“
12.	ДКСБТ	Държавна комисия по стоковите борси и тържищата
13.	ДКХ	Държавна комисия по хазарта
14.	ЗИДЗСРС	Закон за изменение и допълнение на закона за специалните разузнавателни средства
15.	ЗЗКИ	Закон за защита на класифицираната информация
16.	ЗПКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
17.	ЗОП	Закон за обществените поръчки
18.	ИАБСА	Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“
19.	ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия
20.	ИАОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“
21.	КЗП	Комисия за защита на потребителите
22.	МВР	Министерство на вътрешните работи
23.	МЕ	Министерство на енергетиката
24.	МЗ	Министерство на здравеопазването
25.	МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
26.	МИ	Министерство на икономиката
27.	МК	Министерство на културата
28.	ММС	Министерство на младежта и спорта
29.	МО	Министерство на отбраната
30.	МОН	Министерство на образованието и науката
31.	МОСВ	Министерство на околната среда и водите
32.	МП	Министерство на правосъдието
33.	МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
34.	МТ	Министерство на туризма
35.	МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
36.	МТСП	Министерство на труда и социалната политика
37.	МФ	Министерство на финансите
38.	НАП	Национална агенция за приходите
39.	НСАП	Национален съвет по антикорупционни политики
40.	ПВ	Патентно ведомство
41.	ПРБ	Първостепенни разпоредители с бюджет

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В изпълнение на задълженията на КПКОНПИ по чл. 31, т. 1 и т. 2, вр. чл. 30 т. 1 от ЗПКОНПИ за събиране, обобщаване и анализиране на информация за националните антикорупционни политики и мерки, наблюдение и периодична оценка на приложението на антикорупционните мерки, в т.ч. и по сектори, дирекция „Превенция на корупцията“ извърши анализ на отчетите за изпълнение на антикорупционните планове за 2019 г. на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет.

Планирането и отчитането на мерките обхваща изпълнението на антикорупционната политика в определен сектор и второстепенните разпоредители към министерствата, като се отчитат приоритетите на Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България (2015-2020) и спецификите на корупционния риск в съответната администрация. Целта на настоящия доклад е да проследи постигането на устойчив ефект по отношение на стратегическо прилагане на антикорупционните политики и мерки от публичните власти.

Анализът на мерките в отчетите за изпълнение на антикорупционни планове за 2019 г. включва следните етапи и дейности:

- събиране на отчетите за изпълнението на антикорупционните планове за 2019 г. от интернет страниците на ведомствата;
- систематизиране на информацията с данни за планираните от институциите антикорупционни мерки и тяхното изпълнение за 2019 г.;
- сравнителен анализ на мерките, заложен в антикорупционния план и отчета за тяхното изпълнение за 2019 г.;
- анализ за преценка на изпълнението/неизпълнението на мерките в отчетите на антикорупционни планове за 2019 г., посредством изследване на информацията, свързана със срока за изпълнение, заложените индикатори, обстоятелствата и фактите по изпълнението/неизпълнението на мярката;
- идентифициране на нови добри практики.

В приетите от Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП) Насоки за съставянето на антикорупционни планове, тяхното съдържание и одобряването им (Насоките) се съдържат изискванията за съставянето на антикорупционен план, в т.ч. и отчитането на неговото изпълнение. В тях не се съдържа изискване за отчет на мерките в раздели „Обучения“, „Мерки за защита на лицата подали сигнали“ и „Посочване на възможни начини за подаване на сигнали“, поради което не са обект на анализ и не са включени в общия отчетен брой. За целите на анализа по отношение изпълнение/неизпълнение на мерките, се определят и използват следните категории:

- „Изпълнение“ - ведомството посочва „изпълнена“ и/или изпълнението е аргументирано въз основа на предоставената информация в отчета.
- „Неизпълнение“ - ведомството посочва причина за „неизпълнение“ и/или неизпълнението е аргументирано с предоставената информация в отчета.
- „В процес на изпълнение“ – ведомството посочва аргументи за процеса на изпълнение на мярката, вкл. частично изпълнение.

- „*Неотчетена*“ - ведомството не посочва причини за неизпълнение и/или в отчета се посочва информация за отпадане на мярката.
- „*Нова мярка*“ – ведомството посочва „изпълнена“ и/или изпълнението е аргументирано въз основа на предоставената информация в отчета за мярка, която не фигурира в антикорупционния план за 2019 г.

II. ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА НА ПРИЛОЖЕНИЕТО НА АНТИКОРУПЦИОННИТЕ МЕРКИ

В рамките на задължението за отчетност съгласно чл. 6, ал. 5 от Насоките, приети от НСАП, е предвидено изготвянето на шестмесечни и годишни отчети за изпълнението на плановете. За целите на настоящия анализ и проследяване на напредъка, в КПКОНПИ са получени част от годишните отчети на антикорупционните планове за 2019 г. на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет, а друга част са събрани от интернет страниците им.

Гарантирането на прозрачност в работата на административните структури се разглежда като инструмент, създаващ предпоставки за повишаване на доверието в дейността ѝ. От извършения преглед на официалните страници на ведомствата се установи, че от общо 38 административни структури, изготвили антикорупционни планове за 2019 г., отчети за тяхното изпълнение са публикували 32 от тях. Липсва публичност на тази информация в раздел „Антикорупция“ на Министерство на културата, Министерство на правосъдието и Министерство на младежта и спорта. Отчетите за изпълнение на антикорупционните планове на Държавна агенция „Разузнаване“, Държавна агенция „Национална сигурност“ и Държавна агенция „Технически операции“ поради специфичната дейност на ведомствата не са публично достъпни (част от информацията в тях попада в обхвата на регулация на Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ)), съгласно ЗИДЗСРС, обн. ДВ, бр. 70 от 2013 г. съгласно § 1.1 от доп. разпоредби на ЗЗКИ, ДАТО е служба за сигурност. Предвид спецификата на дейността на Агенцията в утвърдения Антикорупционен план за 2019 г., на ДАТО не е заложено мерките да бъдат публично достъпни като в тази връзка същият не е публикуван на официалната интернет страница на Агенцията.

Всяка административна структура определя основните си дейности на основата на устройствени документи. Дейностите са специфични за всяка организация, сектор. В тази връзка, в антикорупционните планове са дефинирани *общи* и *специфични* мерки. Оценката на изпълнението на антикорупционните мерки може да бъде направена на база степента на постигане на тяхната цел и изразходваните средства за това, като целта на всяка мярка е намаляване броя на корупционни прояви. По-долу са представени по-важните *резултати* от изпълнение на отделни мерки в антикорупционните планове по съответен корупционен риск:

Управление, разпореждане или разхождане на бюджетни средства и активи, вкл. обществени поръчки

- Осигурена прозрачност и проследимост на процесите за извършване на плащания;

- Използване на *онлайн банкиране* и планиране/разходване на лимити на средства и *ограничаване на плащанията в брой*;
- Включване при необходимост и на външни експерти в екипи за изготвяне на техническата спецификация за поръчки по ЗОП и такива с голям обществен интерес;
- Недопускане на взаимна обвързаност и възможност за прилагане на корупционни практики, чрез прилагане на ротационен принцип при определяне съставите на комисии в рискови в корупционно отношение дейности (ЗОП, концесии и др.);

Извършване на контролни дейности

- Осъществяване на *предварителен контрол за законосъобразност* при разходване на средства;
- Провеждане на *анкетно проучване* относно организацията на работа, разпределението на задълженията и отговорностите, водещи до демотивиране на служителите, което е предпоставка за корупционен риск;
- Последващ анализ на работната среда с оглед снижаване на демотивиращите фактори и превенция от корупция с индикатор препоръки за подобряване на работната среда и повишаване мотивацията на служителите;
- Постоянно прилагане принципа на *ротация* на служителите при осъществяване на контролни функции;
- Вътрешноведомствен контрол на длъжностните лица, осъществяващи контролна дейност;

Предоставяне на административни услуги, концесии, издаване на лицензи и разрешения, регистрационни режими

- Контрол с цел своевременно въвеждане на данни в информационните системи по отношение на договори за концесии, издаване на лицензи и разрешения, регистрационни режими;
- Изградена устойчива *обратна връзка* с потребителите на административни услуги чрез провеждане на анкетни проучвания;
- Надградени портали за електронни услуги с цел въвеждане на по-голям брой електронни услуги за гражданите и бизнеса.

Състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентирани професии

- Мониторинг върху дейността на служителите при провеждане на състезателни процедури/конкурси.
- Участие на *външни експерти* от различни институции в комисиите за оценка на конкурсни предложения по финансираните програми.

Празноти в закони и неясна нормативна уредба, предпоставящи за противоречиво тълкуване и/или прилагане на нормативните актове.

- Своевременно преодоляване на празноти в нормативната уредба, чрез промени в законовите и подзаконовите нормативни актове;

- Изготвяне на общи становища/указания/инструкции за унифициране на практиките при дейността на администрациите.

Други мерки с оглед специфичните рискове в съответните ведомства

- Въвеждане на платформа „Help Desk“ за обработка на входящи запитвания и обратна връзка;
- Въвеждане на *автоматизирани контроли* в информационните системи с оглед недопускане на субективизъм и подобряване на контрола;
- Организиране на работни срещи за обсъждане и налагане на добри практики в сферата на административното обслужване;
- Внедряване на *система за управление на борбата с подкупването*, разработена по модела на БДС/ISO 37001:2016.

Мерки за публичност

- Информационни кампании с цел повишаване на информираността за новостите в законодателството и комуникация със заинтересовани страни, публикации на сайтове и в пресата, кръгли маси, брифинги и интервюта и постоянен диалог с браншови организации в рамките на консултативни съвети;
- Публикуване на интернет страницата на информация за осъществени контролни и надзорни дейности – отчети, доклади, резултати от съвместни дейности на органите на изпълнителната власт.

Обучения. Посочване на възможни начини за подаване на сигнали. Мерки за защита на лицата, подали сигнали.

- Проведени въвеждащи и специализирани антикорупционни обучения;
- Актуализирани вътрешни правила, регламентиращи дейността на администрацията и на Инспекторатите, като звена за административен контрол;
- Създадени условия за гражданите и бизнеса за подаване на сигнали за корупция, злоупотреба с власт, лошо управление или за други незаконосъобразни действия или бездействия на служителите на администрацията: по пощата, до ръководителя на съответната администрация или до ръководителя на Инспектората; на безплатен информационен телефон за подаване на сигнали за корупция; специални пощенски кутии, поставени на централния вход на администрацията; по електронна поща, чрез „Сигнали за корупция“ или „Антикорупция“ на официалната интернет страница на ведомствата; чрез портала „Сигнали за корупция“ на интернет страницата на НСАП;
- Въведени мерки за защита на лицата, подали сигнали, като през годината са актуализирани разработените правила за защита на лицата подаващи сигнали и приети Вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси и за движението на тези сигнали;
- Предвидени мерки за ограничаване на служителите, имащи достъп до информацията по сигнала и защита на личните данни.

КОНСТАТАЦИИ

От представената отчетна информация е видно, че предложените след идентифициране на звената и дейностите с повишен корупционен риск и приложени в практиката мерки, имат положителен ефект. Предприети са действия за ограничаване/намаляване на риска от корупционни практики, като са *усъвършенствани вътрешните правила и процедури*, подобрена е отчетността и прозрачността в управлението и дейността на администрацията. Особено внимание е отделено на правилата за работа с предложения и сигнали, за *защита на лицата, които подават сигнали за нередности*.

Отчетите на антикорупционни планове за 2019 г. съдържат мерки за подобряване взаимодействието за ефективна превенция и противодействие на корупцията, например *„Усъвършенстване на механизмите за координация и взаимодействие с институциите на областно ниво от изпълнителната и съдебната власт.“* в МВР, *„Изготвяне на Инструкция, с която да се регламентира механизъм за взаимодействие и отчетност между АПИ и външните институции /МВР, Агенция „Митници“ и др./, които са пряко свързани с прилагане на толсистемата.“* в МРРБ и осъществяване на **системен мониторинг върху дейността** на служителите в държавната администрация: изградени са вътрешни системи за наблюдение и управление на корупционния риск (*„Осъществяване на системен контрол по недопускане уронване престижа на ГДПП и случаи на нехуманно отношение спрямо граждани на трети страни при задържане и извършване на полицейски обиск и при осъществяване на последващи полицейски действия.“* в МВР, *„Извършване на мониторинг в териториалните дирекции относно автоматизираното разпределение на ревизии.“* в НАП, *„Мониторинг върху дейността на служителите при управление, разпореждане или разходване на бюджетни средства и активи, вкл. обществени поръчки. Мониторинг върху дейността на служителите при провеждане на състезателни процедури/конкурси.“* в МИ, *„Модернизиране на техническите средства на местата с повишен корупционен риск (мониторинг).“* в МП, *„Постоянен мониторинг на теоретичните и практически изпити на кандидат водачи за придобиване на правоспособност за управление на МПС“* в МТ) и др. Отчетени са редица мерки, които **ограничават човешкия фактор и корупционния потенциал**, като видеонаблюдение, ротация на служителите, анкети за активна обратна връзка, увеличаване на електронните и административни услуги и др.

Приложени са мерки, които дават възможност за проследяване работата на контролните и регулаторни органи с ефект върху бизнес средата. Въведени са практики за официализиране на публични документи и решения. Проведени са обществени антикорупционни инициативи. Като примери могат да бъдат посочени: *„Извършване на проверки на стоки с висок фискален риск на територията на страната и проверки в търговски обекти, съвместно с други контролни органи.“* в НАП, *„Организиране на срещи между бизнеса и НАП с цел предоставяне на общи насоки за поведението на лицата, целящи предпазване от въвлечане в схеми на данъчни измами или отклонение от облагане, както и какви биха могли да бъдат последиците.“* в НАП, *„Организиране на информационни дни за бенефициерите по програмите, при организиране на*

обучение за повишаване на квалификацията на лицата осъществяващи първо ниво на контрол по проектите.“ в МРРБ, „Взаимодействие с неправителствени организации, осъществяване на информационен обмен, дискусии и семинари за запознаване с антикорупционната политика на МО, както и обратна връзка относно оценката на гражданското общество за предприетите мерки за противодействие на корупцията.“ в МО.

В процеса на събиране и обобщаване на информацията от отчетите за изпълнение на антикорупционни планове 2019 г., следващи Насоките, се констатира *многообразие от подходи* по отношение начина на отчитане изпълнението на антикорупционните мерки. За част от институциите образецът на антикорупционен план не е следван от отчетите за изпълнение на плановете. Срещат се отчети в таблична форма по преценка на ведомството (АДФИ, ДАМТН, МЕ, МТСП, МВР, ИАБСА, МЗ и ЦПРБМ) и отчети под формата на доклад (МО, КЗП, АПСК, ИАНМСП, БАИ, БИМ, АМ и МЗ).

Настоящият анализ обхваща информация за общо 595 планирани антикорупционни мерки, като в т.ч. ведомствата изтъкват подробни данни за „изпълнение“ на 531 и данни за „неизпълнение“ на 31 мерки (последните са констатирани в МВР, МЗХГ, МВнР, ДАДРВВЗ, НАП, БИМ, МТИТС, АДФИ, МЗ, ДАМТН, МО, МТСП и МФ). Шест от мерките са отчетени „в процес на изпълнение“, обусловени с конкретни причини (кадрови, вътрешноорганизационни и технически причини, липса на финансови средства, ремонти и дейности, удължаване срока на изпълнение на проект) и др. аргументи, мотивиращи неизпълнение на мерките в края на отчетния период (МЗХГ, МРРБ, МВР и МЗ). *Неотчетени* са 20 мерки, за които липсва каквато и да е информация (ИАНМПС, МТИТС, МЗ, БИМ и ДКСБТ). В общия брой фигурират и 7 нови мерки, които липсват в плановете, но са отчетени като изпълнени през годината (ДКСБТ), (Графика №1).

Графика №1.

За мерките с данни за „неизпълнение“, в отчетите са посочени различни *причини*: недостиг на финансов ресурс за командироване на служители и обучение; недостатъчен

брой квалифицирани служители и такива имащи професионални умения и съответно задължения да извършват конкретни проверки; недостиг и смяна на кадри; недостатъчна квалификация на служителите; изпълнението на мярката се обвързва с влизане в сила на конкретен нормативен акт или с изпълнението на друга мярка и т.н.

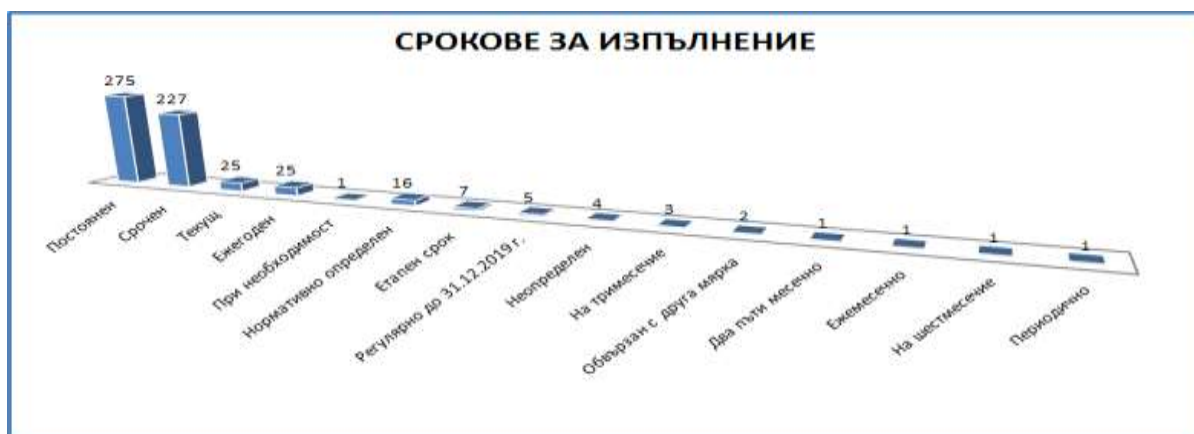

Графика №2.

Общият брой отчетени антикорупционни мерки от всички категории по ведомства е представен на *Графика №2*.

Конкретна информация относно констатации от анализа по административни структури се съдържа в Приложение №1 към настоящия доклад.

Чл. 1 ал. 3, т. 5 от Насоките съдържа изискване за срок за изпълнение, а в случай, че мярката е с хоризонт повече от една година, се посочват и етапите за нейното изпълнение. През 2019 г. ведомствата залагат значително по-голям брой категории срокове при планирането на мерките, в сравнение с антикорупционния план за 2018 г.: „постоянен“, „срочен“, „при необходимост“, „текущ“, „неопределен“, „ежегоден“, „срок, обвързан с изпълнението на друга мярка“, „нормативно определен срок“, „периодично през годината“, „целогодишен“, „етапен срок на изпълнение – до края на 2019 г.“ и др. Видно от графиката, преобладават мерките със срок на изпълнение постоянен и срочен (в рамките на годината) (*Графика №3*).

Графика №3

Дейностите, оценени като зона с повишен корупционен риск от съответната администрация, са обхванати от голям брой антикорупционни мерки. През отчетния период най-голям брой мерки са планирани и изпълнени в корупционен риск „Извършване на контролни дейности“ - 161 броя, следвани от мерки за публичност (111 броя) и специфичните за съответната администрация мерки (90 броя). За сравнение, общият брой на мерките в корупционен риск „Състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентирани професии“ във всички ведомства е минимален - 12 мерки.

В процеса на извършване на предишен анализ се установи, че една част от антикорупционните мерки от 2018 г. дублират нормативно уредени функции на структурни звена от съответните администрации или са с обща и/или неясна формулировка относно наименованието, насочеността, крайната цел или индикатора.¹ Тази тенденция се запазва и през 2019 г., въпреки че с писмо № 03.16-09/18.03.2019 г. на НСАП са дадени указания на администрациите относно констатирани слабости в антикорупционните планове за 2018 г. и мерки за тяхното отстраняване. Понастоящем, ведомствата отчитат изпълнение на 9% (70 мерки) от общо планираните за 2019 г., за които в анализа на антикорупционни планове за 2019 г.² бе установено, че несъответстват на изискванията на чл. 4 и чл. 5 от Насоките. Отчетено е изпълнението и на мерки, които са свързани с промяна на нормативни и вътрешноведомствени актове, но в описанието на мярката не се съдържа какъв е конкретния недостатък на уредбата, с оглед възможности за корупционно поведение.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

В процеса на анализ на антикорупционни планове 2019 г. бе идентифициран списък с добри практики. На този етап, при анализиране на тяхното изпълнение, следните мерки биха могли да се разглеждат като възможни *нови добри практики*, а именно:

„Търсене на начини за ограничаване на потенциалната възможност за корупционни практики чрез съвместяване от служителите в задграничните представителства на изпълнителски и контролни функции.“ в МВнР,

„Изменение на вътрешните правила за дейността на Инспектората на МЗ - въвеждане на институт на повторните проверки в проверени обекти от други проверяващи екипи“ в МЗ и

„Извършване на допълнителен риск анализ на базата на специфични рискови показатели за корупция и измами по мерки от Програма „Морско дело и рибарство“ в МЗХГ.

¹ Доклад „Анализ на отчетите за изпълнение на антикорупционни планове за 2018 г.“

² Доклад „Анализ на антикорупционни планове за 2019 г. на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет“

ИЗВОДИ

В съответствие с изискването на чл. 8 от Насоките, ръководителите на административни структури са повишили публичността на управленските си решения.

Съществуващият различен подход при изготвянето на отчетите за изпълнение на антикорупционните планове, независимо от обстоятелството, че в разпоредбата на чл. 1 ал. 3, т. 7 и т. 8 от Насоките, отчетът следва да се съдържа в образеца на антикорупционен план, е предпоставка за последваща неточна преценка на отчетната информация. От друга страна, информацията за изпълнение/неизпълнение често съдържа данни от подготвителния етап, но не и яснота относно резултата от изпълнението на мярката.

Налице е и известно несъответствие на разработени в антикорупционните планове за 2019 г. мерки спрямо отчетените, което вероятно се дължи на преоценка на съответния корупционен риск във ведомството. В резултат на наблюдение, периодична оценка и преразглеждане на приложението на антикорупционни мерки и тяхната ефективност през отчетния период, част от тях са модифицирани или е прекратено тяхното изпълнение. Разработените и внедрени нови мерки представляват 1% от общия брой, а за 4% от всички мерки липсва отчетна информация, т.е. те са с прекратено действие или не са отчетени.

Крайната цел на анализа е да се направи периодична оценка на антикорупционната дейност и степента на прилагане на планираните мерки в съответните корупционни рискове, вкл. и по сектори. В тази връзка, значителна част - 89% от отчетените мерки съдържат информация за тяхното изпълнение и се отчитат като изпълнени, 5% не са изпълнени, за 1 % се отчита, че са в процес на изпълнение.

Съгласно чл. 2 от Насоките, ръководителите на институции създават работна група със задача изготвяне на антикорупционен план. В резултат от анализа на ведомствени документи – доклади за трудности или нередности, работната група от своя страна идентифицира, дефинира и предлага съответните мерки, цели, срок и т.н., посочени в приложението за всеки корупционен риск. Видно от настоящия анализ, най-голям брой празноти са установени в звената за контрол. На практика, корупционният риск „Извършване на контролни дейности“ е обхванат в най-висока степен от антикорупционни мерки. В случая, може да се направи извода, че в *дейностите по контрол*, вероятността и възможността от корупционни прояви и отношения са високи.

Относно срока за изпълнение, преобладават мерките с *постоянен* характер (Графика 3). По този начин вероятно се осигурява приемственост и продължително действие на определени мерки, което е признак за високата им ефективност. Тази тенденция се потвърждава и в хода на изследването на антикорупционни планове за 2020 г., в което повече от половината (84%) от общия брой мерки с *постоянен* характер се преповтарят от 2019 г.

III. ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Предвид горните констатации и изводи, може да се направи заключение, че планирането и отчитането на мерките може да бъде *подобро* с оглед тяхното разработване, прилагането им и начина на отчитане на ефективността от действието на всяка една мярка.

Главните усилия на ниво държавна институция следва да се съсредоточат в проследяване качеството на изпълнение на антикорупционните политики и мерки. Има необходимост да бъде оценен ефектът от изпълнение на разработените антикорупционни мерки, както върху функционирането на дадено ведомство, така и ефектът върху бизнеса и гражданите: дали е налице *намаление на нивото на административна корупция*.

За подобряване на отчетността по изпълнение на мерките е необходимо: да се определи срок за публикуване на годишния отчет, например един месец след одобряване на антикорупционния план или неговата актуализация; да се уеднакви практиката при отчитане изпълнение/неизпълнение на разработените мерки като ясно и категорично се посочи от институцията как тя оценява мярката – изпълнена или не, спрямо индикатора и заложената крайна цел; да се спазва образца на отчет, който се съдържа и следва логическата последователност на плана.